

Арбен Дџафери: Кризата в Македонија се провоцира от институциите на системата
30 септември 2009 | 16:55 | Агенција "Фокус"

Всеки опит на малките балкански страни, които играят с големите карти, е изключително опасен, заявява в интервю за Агенция „Фокус“ и вестник „Труд“ най-авторитетният лидер на етническите албанци в Македонија и създател на Демократическата партия на албанците /ДПА/ Арбен Дџафери .

Въпрос: Г-н Дџафери, как оценявате създалата се ситуация след публикуването на енциклопедията на МАНУ?

Арбен Дџафери: Мисля, че кризата в Македонија произлиза от псевдоинтелектуални кръгове, които имат политически умисъл и подкрепа. Ако в друг случай кризата е идвала от вътрешни фактори, които по незаконен начин са се опитвали да създадат криза, този път ситуацията е съвсем различна – нито опозицията създава криза, нито някоя нелегална групировка. Кризата се създава вътре в институциите на системата. Това отличава тази криза, която е ненужна, но съвпада със ситуацията в Македонија, която се стреми да се представи като жертва на съседните страни, на заговори и проекти, които се опитвали да възпрепятстват развитието на Македонија.

Въпрос: Г-н Али Ахмети, лидерът на Демократичния съюз за интеграция /ДСИ/, заяви, че енциклопедията представлява нарушаване на примирието от 2001 г. и „предизвиква война“. В тази връзка може ли енциклопедията да предизвика ескалиране на междуетническите отношения в Македонија?

Арбен Дџафери: Г-н Ахмети е сам сред онези, които създадоха криза в Македонија и досега не е обяснил по логичен начин защо създаде кризата. Мисля, че той няма дефиниция за тази криза, няма аргументи защо действаше по този начин през 2001 г. В момента той няма морално право да дефинира каквото и да било по отношение на Македонија. Той беше инициатор на една криза и след това се опитваше по един сервилен начин да допринесе да се запази интеграцията на страната, с неговата интеграционна политика, която всъщност беше един циничен вариант на сервилност.

Въпрос: Крехки ли са според Вас междуетническите отношения в Македонија, след като само една книга е в състояние да предизвика междуетническо напрежение?

Арбен Дџафери: Смятам, че кризата вече дълго време съществува сред хората с оглед на събитията, които се повтарят. Един път имаме криза с Гърция, след това с България, със Сърбия и най-накрая открихме кризата за нашето културно наследство на територията на Република Македонија, която се отрича от съседите на Македонија.

Съществуват претенции за един фантастичен вариант на наследство, което принадлежи на останалите страни. Досега оспорването на това наследство беше адресирано към Гърция, след това към България, към Сърбия и както казах - към албанците, по отношение на тяхната история, идентичност, културни ценности.

Смятам, че тази криза не произлиза от съседите, а от научните кръгове в Македонија, които имат политическа подкрепа....

Сега има и една новина. Македония предизвика криза не само с албанците от Македония, а с всички албанци, тъй като отрича исторически ценности, които са общи за всички албанци. По-рано кризата съществуваше между македонците и вътрешния албански фактор, а сега смятам, че кризата е задълбочена, тъй като тя вече засяга Албания и Косово. Смятам, че това са някакви дребни игри, които се правят в Македония и според мен кризата няма да има друг вариант. Ще има една контролирана криза в междуетническите отношения, която няма да се задълбочава.

Въпрос: На какво се дължи тази постоянна криза между Македония и съседите?

Арбен Джафери: В Македония, както съм казвал и по-рано, съществува една методологическа грешка на тълкуване на историята. Тази грешка се припознава с идеята да се проектират днешните разбирания в миналото. Историята не може да се напише от днешната гледна точка, а трябва да се дискутират фактите. В Македония съществува една - бих казал единствена интерпретация - погрешна, на историята, защото от днешно време се обяснява миналото, докато научните факти не се уважават. Тази амбициозна идилична приказка за историята на един народ, с идентичност от някакъв народ, съдържа в себе си идеята на кризата, възможност за криза. Македония не зачита фактите, свързани с Македония. Като казвам това имам предвид институциите - политически и научни.

Въпрос: Как оценявате реакциите на местните фактори и на съседните страни по отношение на енциклопедията?

Арбен Джафери: Мисля, че реакциите на съседните страни бяха съвсем национални. Никой не се опитва да се включи към кризата, която се разрази между Македония и науката на Македония и някои съществени гледни точки за историята на албанците. Смятам, че нито България, нито Гърция, нито Сърбия искат да използват кризата срещу стабилността на страната. Всички се отнасят отговорно, освен самите македонци, имам предвид по-конкретно някои научни кръгове, които разпространяват една приказка, която е съвсем нереална, за историята, традицията, етногенезиса на македонците. Мисля, че те са по-отговорни, отколкото самите институции в Македония.

Въпрос: Издаването на енциклопедията беше предшествано от един период, който в Македония наричаха „период на антиквизация“. Отговарят ли тези явления на политическата ситуация и на нуждите на гражданите на страната?

Арбен Джафери: Смятам, че политиката на Никола Груевски надмина всички стандарти, които трябва да се зачитат. Той няма успех в политиката и всеки ден се опитва да докаже, че Македония е в много добра позиция и все повече и повече се развива. Тъй като това не може да се докаже и противоречи на реалността, Груевски създава криза, за да може народът да вижда тази изкуствена криза и да забрави реалността, която е сива и има реални социални и конфликтни отношения, и то не само не само междуетнически. Смятам, че г-н Груевски се страхува много от вътрешната криза, при това не междуетническа, а социална. С това се отклонява вниманието на гражданите на Македония от социалните трудности и се поставя въпросът за междуетническите отношения, които се провокират политически. Груевски води политика, която кара народа да има амнезия за някои негови политически ходове, които приключиха катастрофално, погледнато от социално-икономическо измерение.

Въпрос: Каква е Вашата оценка за политиката на Македония по отношение на

спора за името с Гърция?

Арбен Джафери: Мисля, че политиката на г-н Груевски се опитва да играе на една имагинерна, нереална геостратегическа карта, опитва се да пренесе своята вътрешна криза, която произлиза от някакво погрешно политическо мислене, в някакви идеи за геостратегически отношения, които са съществени за НАТО и ЕС и да започне да ги провокира, както действаше Слободан Милошевич по-рано и заедно с това да получи тежест в неговата коалиция. Тази игра с глобалните и геостратегическите интереси е по-опасна от тревогата на албанците. Груевски иска да играе голяма игра, но няма екип за това, нито политическа зрялост, нито знае как да контролира тези неща. Всеки опит на малките балкански страни, които играят с големите карти, е изключително опасна. Това ще разбере и Груевски, но щетите вече ще бъдат прекалено големи. Груевски се осъзнава, в политически смисъл, чрез кризи.

Въпрос: Неотдавна в Македония се заговори за предсрочни избори. Смятате ли, че тези събития са въведение към предизборен период?

Арбен Джафери: Мисля, че трябва да се дефинира нещо съвсем друго. Г-н Груевски няма сила да осъществи това, което е обещал. Всеки ден все повече личи неговото безсилие да осъществи това, което е предложил на народа. Той спечели мнозинството гласове на изборите, но не знае какво да направи с мандата си и прави предложения, които противоречат на реалността в Македония, на институциите, икономиката и науката. Той отказва да реализира това, за което народът го избра. Народът му повярва и сега като представител на народа той трябва да вземе държавнически решения, но няма възможност за това – нито държавническа, нито интелектуална, да реши проблемите. Сега се крие зад референдума за името, крие се зад нови парламентарни избори, но проблемът е в това, че няма сила за решения. Няма моралната сила да реши проблемите в Македония и залага на емоционални капацитети. Когато казвам емоционални, вече виждам, че в Македония се опитват да се разиграват геостратегически факти, които са изключително опасни. Слободан Милошевич направи това в Сърбия и видяхме резултата. Смятам, че и в Македония ще се развива същата политическа линия по простата причина, че тези амбиции са големи за политик като Груевски.